

Pink Lady, 2015

Fotografe
Scarlett Hooft Graafland
ensceneert raadselachtige
droombeelden te
midden van magische
landschappen. Van een
iglo van bevroren
limonade tot een
kobaltblauw rendier.

Tekst: *Renate van der Zee*

Scarlett Hooft Graaflands betoverende werkelijkheid

Boven *Kiss*,
2014-2022.
Onder *Polar
Bear*, 2007.

Alles wat je op de foto's ziet, IS ECHT

Airplane, 2024

Het is een soort droom-
beeld. Twee Boliviaanse
vrouwen met bolhoeden
houden, zittend in een uit-
gestrekte zoutvlakte, twee
felroze suikerspinnen om-
hoog. De foto vormt een
mooi voorbeeld van wat

Scarlett Hooft Graafland (52) doet. Ze reist
naar verafgelegen gebieden die, of het nu
zoutmeren, woestijnen of poolvlaktes zijn,
altijd iets onwerkelijks hebben. In samen-
werking met de plaatselijke bevolking creëert
ze er raadselachtige installaties en performan-
ces, die ze vervolgens fotografeert.

In Museum Panorama Mesdag in Den Haag
is nu een overzichtstentoonstelling te zien
van het werk van Hooft Graafland, getiteld
Mesmerizing, ofwel: betoverend.

Met haar foto's roept ze inderdaad magische
werelden op, maar die werelden staan niet los
van de realiteit. Want ze levert met haar werk
ook commentaar op maatschappelijke
thema's, zoals klimaatverandering of
vrouwenrechten.

Neem de Aymaravrouwen met de suiker-
spinnen in Bolivia: die mochten alleen
poseren met uitdrukkelijke toestemming van
hun echtgenoten. Als protest daartegen
plaatste Hooft Graafland ze op een voetstuk:
een bergje zout, gewonnen door de mannen
die werken op de zoutvlakte.

Behalve maatschappelijke betrokkenheid,
spreekt er ook een speels soort humor uit

haar werk. Neem bijvoorbeeld de kudde ren-
dieren die ze fotografeerde in Noorwegen.
Midden in die kudde bevindt zich een knal-
blauw nep-rendier, door Hooft Graafland in
elkaar geknutseld van kippengaas en blauwe
vuilniszakken. Het resultaat is zowel surrea-
listisch als grappig.

Onherbergzaam

Scarlett Hooft Graafland deed aanvankelijk
een opleiding tot beeldhouwer. De overgang
naar fotografie ging geleidelijk. Ze vertelt: 'Ik
maakte van mijn installaties altijd foto's, maar
dat waren gewoon snapshots, niets bijzon-
ders. Totdat ik op een gegeven moment inzag
hoe belangrijk die foto's waren, want dat is
wat je aan zo'n project overhoudt. Toen ging
fotografie een steeds grotere rol spelen in
mijn werk. Ik reisde toen al veel en ik merkte
dat fotografie dan een fijn medium is, want je
kunt heel direct beelden maken.'

De reisbestemmingen van Scarlett Hooft
Graafland zijn meestal onherbergzame
gebieden waar niet veel mensen naar toe
reizen. Zo verbleef ze een tijdlang bij de Inuit
in het noorden van Canada. 'Ik logeerde
daar bij families. Dat was heel bijzonder,
want hun cultuur is zo extreem anders dan de
onze. In de lente is het daar bijvoorbeeld de
hele tijd licht en dan zijn de mensen heel
actief. Ze slapen nauwelijks en eten ook niet
op vaste tijden. Ik heb een tijdje met mensen
meegereisd op een slee over het zee-ijs en dan
bouwden we een tent op ergens om te over-

Boven *Blue*
Reindeer in Herd,
 2010.
Onder *Lemonade*
Igloo, 2007

Ze wil op bijzondere plekken iets neerzetten WAT DAAR NOG NOOIT IS GEWEEST

nachten. Het was heel zwaar maar ook erg de moeite waard. Ik heb daar een paar echt iconische beelden gemaakt.’

Een van die iconische beelden is *Lemonade Igloo*. Die foto kwam voort uit de enorme generatiekloof die ze bespeurde onder de Inuit. Jonge Inuit houden er een westerse levensstijl op na, met sociale media en frisdrank, terwijl de oudere generatie veel waarde hecht aan de traditionele manier van leven.

Weggesmolten

Hooft Graafland benaderde een oudere man die als een van de weinigen nog wist hoe je een iglo van ijs bouwt. Ze vroeg hem een iglo van bevroren limonade te bouwen. Vervolgens poseerde hij naast die orangerode iglo in zijn traditionele wolvenpak.

De iglo stond in de buurt van een basisschool en de schoolkinderen gebruikten hem een seizoen lang als ontmoetingsplek. Daarna brak de zomer aan en smolt hij weg en dat was het einde van het project.

De limonade-iglo is een voorbeeld van wat Scarlett Hooft Graafland met haar kunst wil doen: op bijzondere plekken iets neerzetten wat daar nog nooit is geweest en ook nooit meer zal zijn. Vaak refereert ze aan problemen die ter plekke spelen. De foto's die ze in Madagaskar maakte, verwijzen bijvoorbeeld naar de werkloosheid door overbevissing of naar prostitutie door jonge vrouwen die geen andere manier zien om hun studie te bekostigen. Prachtig is de foto van Angèle, een vrouw in de prostitutie, die poseert in de Tsingy Rouge-zandsteen-

formatie. Tussen het wonderlijke gesteente duikt plotseling haar hoofd op. Omdat ze gele houtpulp op haar gezicht heeft gesmeerd – een plaatselijk middel tegen zonnebrand – lijkt haar gezicht een masker.

Het moeilijkste is de zoektocht naar mensen die ter plekke met haar willen samenwerken, vertelt Hooft Graafland. ‘Je moet mensen vinden die gevoel hebben voor wat je doet en het leuk vinden om mee te doen. Je ziet het terug in de foto's als de mensen er lol in hebben. In China werkte ik met mensen die weinig hadden met waar ik mee bezig was en daardoor zijn de foto's toch minder levendig.’ Kleur vormt een belangrijk onderdeel van haar werk. Het gebruik van felle kleuren, zoals knalroze, kobaltblauw of okerrood, geeft haar foto's iets uitbundigs. Bijzonder is ook dat ze volledig analoog werkt: ze past nooit digitale bewerking toe. Wat je op de foto's ziet, is allemaal echt. Want, zo zegt ze: ‘De werkelijkheid is al betoverend genoeg.’ ●

MET DANK AAN: GASTON UGALDE

Boven
Sweating
Sweethearts,
 2004.

Onder
Farewell My
Freeman
Friend,
 2013-2025.

MESMERIZING
 SCARLETT HOOFT
 GRAAFLAND
 Te zien tot
 14 september
 PANORAMA-MESDAG.NL